

Informatienota voor: vergadering algemeen bestuur

Datum: 28 oktober 2021

Onderwerp: Stand van zaken bestuursopdracht 27: rapport 'Foto Omgevingswet'

Agendapunt: 8.

Kenmerk: AB/2127

Portefeuillehouder: A. Bronsvoot

Bijlage: 1. Rapport Foto Omgevingswet VNOG

Kennis nemen van

1. Het rapport Foto Omgevingswet, als basis voor de verdere uitwerking van bestuursopdracht 27.

Inleiding

Tijdens de bestuurlijke tweedaagse in september 2019 heeft uw bestuur een bestuursopdracht vastgesteld met betrekking tot het afstemmen van de vraag van de gemeenten en het aanbod van de VNOG onder de nieuwe Omgevingswet, in zijn rol als onafhankelijk adviseur op het gebied van veiligheid op grond van de Wet veiligheidsregio's. Deze bestuursopdracht luidt als volgt:

Voor het vergunning- en toezichtdeel van de diensten van de VNOG wordt met de gemeenten (het Coördinerend Secretarissen Overleg, CSO) afgestemd of en hoe het aanbod van de VNOG, tijdens en na transitie, overeenkomt met de vraag vanuit de gemeenten, inclusief de aanpassingen die dit mogelijk intern bij de gemeenten zal vragen in werkwijze c.q. bedrijfsvoering.

Voor de uitvoering van de bestuursopdracht in de eerste fase, het bevragen van de gemeenten, trad de coördinerend gemeentesecretaris als opdrachtnemer op, mede uit een zuivere rolverdeling tussen de betrokken partijen, daarbij ondersteund door medewerkers van de VNOG.

De uitvoering van de bestuursopdracht is in februari 2020 gestart met het houden van interviews met sleutelfunctionarissen binnen de 22 gemeenten. De coronapandemie, die vervolgens uitbrak noodzaakte zowel de gemeenten als de VNOG hun werkzaamheden aan te passen en zich primair te richten op de bestrijding van de coronacrisis. Dit had gevolgen voor de voortgang van de bestuursopdracht. De geplande gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeenten (van de 22 gesprekken hadden er inmiddels twee plaatsgevonden) moesten worden verplaatst. Daarnaast kreeg de VNOG te maken met personele wisselingen, die van invloed waren op de voortgang van het proces. De resterende gesprekken hebben vervolgens digitaal plaatsgevonden.

De interviews zijn gehouden om vast te stellen wat voor de gemeenten de belangrijkste thema's zijn in het kader van de Omgevingswet en hoe zij in het licht daarvan de rol en de samenwerking met de VNOG zien. De resultaten van de gesprekken zijn samengebracht in het nu voorliggende rapport 'Foto Omgevingswet', dat inzicht geeft in de wensen en opvattingen van de gemeenten in samenhang met de rol van de VNOG als adviseur op het gebied van veiligheid. Hiermee is de eerste helft van de bestuursopdracht afgerond. De resultaten dienen in nauwe samenspraak verder uitgewerkt te worden.

In aanloop naar de Omgevingswet, die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt, treft de VNOG voorbereidingen om in samenwerking met de gemeenten in Noord- en Oost-Gelderland invulling te kunnen geven aan de verandering die deze wet met zich meebrengt. In dat kader wordt verder uitvoering gegeven aan de bestuursopdracht 27.

Kernboodschap

Gemeenten zijn van mening dat de werkwijze na inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat verschuiven naar een meer integrale samenwerking. Niet alleen binnen de verschillende afdelingen van de gemeente zelf, maar ook met ketenpartners zoals de VNOG. Een meer integrale, externe samenwerking houdt volgens de gemeenten in, het opzoeken van en afstemmen met partners in de vraagstukken rondom de Omgevingswet. De VNOG wordt door gemeenten gezien als continu aanwezige partner, waarbij zij de rol en positie van onafhankelijk adviseur zou moeten aannemen op het gebied van veiligheidsvraagstukken. De VNOG wordt geacht niet alleen reactief, maar ook proactief op te treden (gevraagd en ongevraagd adviseren op zowel de omgevingsvisie, het omgevingsplan en omgevingsvergunningen).

Gemeenten geven aan waarde te hechten aan korte lijnen binnen de communicatie en informatiedeling met de VNOG, om op die manier de samenwerking te bespoedigen. Aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) door de VNOG en het werken met één aanspreekpunt vinden de gemeenten daarbij van belang.

Advies van de VNOG dient een integraal veiligheidsadvies te zijn, waarbij ook eventuele andere (veiligheids)partners betrokken zijn, om op die manier snel en integraal te kunnen handelen. Gemeenten zien de VNOG hierbij als overkoepelend orgaan met een regisserende en verbindende rol.

De gemeenten stellen voorwaarden aan de VNOG en haar organisatie bij de uitvoering van de taken onder de Omgevingswet en de daarbij passende rollen. Zo dienen de adviseurs van de VNOG te beschikken over de juiste inhoudelijke kennis en benodigde kunde om invulling te kunnen geven aan het adviseurschap met betrekking tot zowel de omgevingsvisie, het omgevingsplan als de omgevingsvergunning. De gemeenten verlangen dat de VNOG adviseert vanuit het risicogericht werken op basis van het uitgangspunt 'ja, mits...'. Daarbij verwachten de gemeenten ook dat de VNOG in haar adviezen aangeeft wanneer sprake is van daadwerkelijk negatieve gevolgen voor de leefomgeving. Zij nodigen de VNOG uit om op basis van professionele deskundigheid en met kennis van risico's positie in te nemen als veiligheidsadviseur.

Vervolg

Intern zijn de conclusies en aanbevelingen van het rapport besproken en gewogen.

De VNOG werkt aan een organisatiebrede implementatie van de werkwijze onder de Omgevingswet, waarin een aantal aanbevelingen uit het rapport zijn overgenomen en worden uitgewerkt. Dit wordt in het Project Implementatie Omgevingswet uitgewerkt.

De VNOG geeft op basis van de bevindingen uit het rapport nadere invulling aan een passend aanbod, zoals genoemd in de bestuursopdracht, waarbij de wensen van de gemeenten zoveel mogelijk in balans worden gebracht met het plafond van de praktische mogelijkheden van de VNOG en de uitgangspunten van de bijbehorende wetgeving.

Zo ontwikkelt de VNOG producten en diensten die passen in het aanbod aan de gemeenten. Denk hierbij aan de advisering op omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen en de rol van de VNOG voor het toezichtdeel: de invloed die de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen heeft op de werkzaamheden van de VNOG en de samenwerking met gemeenten.

Daarbij wordt veel aandacht besteed aan kennis en kunde van medewerkers en adviseurs van de VNOG door middel van een opleidingsplan. Echter, te allen tijde is de uiteindelijke kwaliteit van dienstverlening afhankelijk van de kwaliteit van het tweerichtingsverkeer (VNOG – 22 individuele gemeenten en 22 individuele gemeenten -VNOG). Integraliteit van adviezen zal niet mogelijk zijn vanuit het gezichtspunt van de verschillende wetgeving op terreinen als veiligheid, milieu en water, van waaruit de advisering aan de gemeentelijke partners tot stand komt.

De VNOG zorgt ervoor dat zij aangesloten is op het Digitaal Stelstel Omgevingswet (DSO) om informatie met gemeenten te kunnen delen en het proces van informatievoorziening vorm te geven.

Gemeenten vinden het belangrijk dat zij bij de VNOG één aanspreekpunt hebben. Om dat mogelijk te kunnen maken werkt de VNOG aan het vormgeven van accountmanagement. Hiermee heeft de VNOG al ervaring in de vorm van het accounthouderschap Risicobeheersing, dat als frontoffice optreedt voor de gemeenten.

Bij de verdere invulling van de adviestaak van de VNOG onder de Omgevingswet is van belang op te merken dat de uitwerking van de bestuurlijk vastgestelde Toekomstvisie VNOG (januari 2020) leidt tot een reductie van de formatie voor Risicobeheersing per 2026, die van invloed is op de adviestaak. Daarnaast is een kwaliteitsimpuls nodig om naast de advisering op brandveiligheid op omgevingsvergunningen ook aan het ontwikkelen van omgevingsvisies en -plannen te kunnen meewerken en daarop te adviseren.

Dit laatste vraagt om andere deskundigheden en vaardigheden in de huidige groep adviseurs, die de VNOG nog verder zal moeten ontwikkelen. Het maken van deze kwaliteitsslag, waarmee eind 2020 een start is gemaakt, zal een aantal jaren in beslag nemen en is ook daarna een doorlopend proces, zowel voor de VNOG als voor de gemeenten en de ketenpartners.

Mogelijk uitstel van de invoering van de wet zorgt er niet voor dat er minder energie en aandacht uitgaat naar de voorbereidingen. Het geeft de organisatie slechts wat meer tijd om zich goed voor te bereiden.

Communicatie

Het rapport is intern en in het CSO besproken. Nadat het rapport in het AB besproken is, wordt het aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

Foto omgevingswet

Veiligheidsregio Noord- en Oost
Gelderland

Opdrachtgever

Jeroen Wesselink

Projectleider

Richard Kamphuis

Versie

V1.0

Contact

Bezoekadres

Scherp in Veiligheid
Koorbeursweg 67
8442 DJ Heerenveen

Postadres

Scherp B.V.
Landgraaf 26
8448 ML Heerenveen

Tel.: 085-016 13 57
E-mail: info@scherpinveiligheid.nl

Scherpiv |
ScherpInVeiligheid |
Scherp-in-veiligheid |

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	0
Managementsamenvatting	1
Inleiding	3
Bevindingen	5
Interne veranderopgave	5
Bijkomende thema's	6
Partners	6
Rol VNOG	8
Conclusie	8
Aanbevelingen voor het vervolg	10

Managementsamenvatting

In aanloop naar de Omgevingswet die in januari 2022 in werking treedt, is de VNOG al enige tijd bezig met het treffen van voorbereidingen op deze verandering. Naar aanleiding daarvan zijn er met de 22 gemeenten uit Noord- en Oost-Gelderland interviews afgenomen om vast te stellen wat voor hen de belangrijkste thema's zijn in het kader van de Omgevingswet en hoe zij in het licht daarvan de rol en de samenwerking met de VNOG voor zich zien.

Gemeenten zijn van mening dat de werkwijze gaat verschuiven naar een meer integrale samenwerking. Niet alleen binnen de verschillende afdelingen van de gemeente zelf, maar ook met ketenpartners. Dit heeft te maken met het verleggen van de focus van de nieuwe wet, namelijk van het naleven van regels, naar het toevoegen van kwaliteit aan de leefomgeving. Intern betekent dit voor gemeenten concreet dat er door de gemeente moet worden ingespeeld op een andere manier van werken. Met de Omgevingswet moet er tussen de verschillende afdelingen meer worden samengewerkt, opgaven beperken zich namelijk niet tot de ruimtelijke ordening alleen, maar zijn gericht op het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast moet er een omgevingsvisie worden opgesteld, waaruit een omgevingsplan moet voortvloeien (planvorming) en moet het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in werking worden gesteld. Gemeenten geven hierbij aan dat zij verwachten dat ook de VNOG aansluit op het DSO om de samenwerking te bevorderen. Een meer integrale, externe samenwerking houdt volgens de gemeenten in, het opzoeken van en afstemmen met partners in de vraagstukken rondom de Omgevingswet. Deze partners zijn de ketenpartners waarmee de gemeente dient samen te werken, maar ook inwoners en andere partijen. Dit heeft te maken met het feit dat de Omgevingswet gericht is op het initiatief van en samenspraak met inwoners en organisaties, zij worden daarom als belangrijke partner gezien in het kader van de Omgevingswet. Gemeenten zijn welwillend in deze samenwerkingen, waarbij kleinere gemeenten aangeven dat zij soms tegen het capaciteitsprobleem aanlopen.

De Omgevingswet is aangenomen met als doel het samenbrengen en versimpelen van regelgeving op het gebied van de ontwikkeling van de leefomgeving. Daarom hebben veel gemeenten het verhogen van de omgevingskwaliteit en de kwaliteit van de leefomgeving hoog in het vaandel staan. Bijkomende onderwerpen die hierbij van belang zijn, zijn o.a. de energietransitie, de klimaatverandering en verduurzaming. Ook thema's als leefbaarheid, zorg en armoedebestrijding spelen een grote rol.

De VNOG wordt door gemeenten gezien als continu aanwezige partner, waarbij zij de rol als onafhankelijk adviseur aan zou moeten nemen op het gebied van veiligheidsvraagstukken.

De VNOG wordt geacht niet alleen reactief, maar ook proactief op te treden. Gemeenten geven aan waarde te hechten aan korte lijnen binnen de communicatie en informatiedeling met de VNOG, om op die manier de samenwerking te bespoedigen. Advies van de VNOG dient een integraal veiligheidsadvies te zijn, waarbij ook eventuele andere (veiligheids)partners betrokken zijn, om op die manier snel en integraal te kunnen handelen. Tot slot hechten alle gemeenten er waarde aan dat VNOG voorziet in een “eigen” vast aanspreekpunt.

Inleiding

Aanleiding

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Voor de gemeenten is het duidelijk dat dit een verandering in de werkwijze van de organisaties teweegbrengt. Het inwerkingtreden van de wet heeft ook invloed op de samenwerking van de 22 gemeenten met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG).

VNOG is al enige tijd bezig met de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Zo vergaderde het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio onder andere op 1 november 2018 over de transitie naar de Omgevingswet. Tijdens de bestuurlijke tweedaagse 2019 (18 en 19 september 2019) is er over dit onderwerp gesproken. Een mooi resultaat van de tweedaagse is de opdracht voor de VNOG tot het maken van een “foto” van de samenwerking tussen de gemeenten en de veiligheidsregio in het kader van de Omgevingswet, hoe die er na invoering van de wet uit zou kunnen komen te zien..

Opdracht

Wij zijn namens en in samenwerking met VNOG met deze bestuursopdracht aan de slag gegaan, door in kaart te brengen wat de visie van de gemeenten is op de wijze van samenwerken met de veiligheidsregio, na de invoering van de Omgevingswet.

Aanpak

We hebben elk van de gemeenten geïnterviewd. Via een open uitnodiging voor deelname aan de interviews gingen we graag in gesprek van zowel betrokken bestuurders, als ambtelijk van strategisch tot uitvoerend niveau.

Voor een samenhangend geheel van alle interviews, hebben we aan de hand van vijf standaard hoofdvragen, de gesprekken gevoerd en er verslag van gedaan. Alle afzonderlijke verslagen zijn voor wederhoor gedeeld met de aanwezigen bij de interviews en nadien op basis van ontvangen feedback aangepast en definitief gemaakt.

De vijf hoofdvragen waren:

- Wat betekent de invoering van de omgevingswet voor de gemeenten?
- Welke thema's zijn voor de gemeenten, in het kader van de omgevingswet, belangrijk?
- Welke partners zijn voor de gemeente, in het kader van de Omgevingswet, belangrijk?
- Welke rol heeft de VNOG in het kader van de omgevingswet, volgens de gemeente?
- Hoe ziet de samenwerking tussen de gemeente en de VNOG er in de doorkijk naar het jaar 2025 uit?

Resultaat

Op basis van de 22 interviewverslagen is dit rapport geschreven, waarin de visie van alle gemeenten is opgenomen. Dit hebben we verrijkt met van onze kant een aantal aanbevelingen voor de VNOG, voor het vervolg.

Turbulent

We kijken terug op een turbulente periode waarbinnen we deze opdracht mochten uitvoeren. Toen we eind januari begonnen met de voorbereidingen, had niemand voorzien dat we vanaf halverwege maart abrupt moesten staken in verband met de corona uitbraak die de reguliere werkzaamheden lamlegde. Uiteindelijk konden we vanaf medio oktober - inmiddels digitaal - verder met het project. We vonden een helpende hand bij VNOG voor het op zeer korte termijn inplannen van de nog 20 interviews die we te gaan hadden. In de laatste week voor de feestdagen ronden we ook het laatste interview af.

Alle betrokkenen bij het project waren zeer meewerkend om zowel tijdens het interview, als in de feedbackronde, ons te laten kennismaken met de aanpak invoering omgevingswet van de eigen gemeente. We hebben alle gesprekken als erg open ervaren en plezierig met elkaar mogen samenwerken. Wij hebben, op basis van onze ervaringen, de overtuiging dat de samenwerking tussen de gemeenten en VNOG in het kader van de omgevingswet de komende jaren goed tot stand zal komen.

Heerenveen, januari 2021

Richard Kamphuis

Kevin Gorter

Nanda Ploeg

Leon Rouw (VNOG)

Bevindingen

Om de visie van gemeenten op de Omgevingswet op te halen hebben wij 22 interviews gehouden met de gemeenten uit Noord- en Oost-Gelderland. Hieronder zullen wij toelichten wat voor de gemeenten de belangrijkste punten zijn in het kader van de Omgevingswet en wat dit voor betekenis heeft voor de VNOG in het kader van de samenwerking.

Door de invoering van de nieuwe wet gaat de werkwijze van gemeenten veranderen. De focus komt te liggen op meer integraal werken, zowel intern als extern. Dit komt omdat het bij de Omgevingswet gaat om de leefbaarheid van de omgeving en het toevoegen van kwaliteit, en niet meer zo zeer het stap voor stap naleven van de regels. In plaats van alleen te kijken naar de (visie-) ontwikkeling van de ruimtelijke ordening worden er nu meerdere facetten bij betrokken, er wordt gekeken naar de gehele leefomgeving. Initiatieven van inwoners en organisaties voor de ontwikkeling in de leefomgeving worden van harte ontvangen, waarbij iedere gemeente een "ja mits" houding aanneemt. Dit zorgt er ook voor dat het belang van participatie van inwoners binnen de gemeenten groter wordt en daar meer aandacht aan geschonken wordt.

Interne veranderopgave

Niet alleen de houding van de gemeenten ondergaat een verandering met de komst van de Omgevingswet, ook hebben de gemeenten te maken met het op orde brengen van de werkprocessen. Er moet een omgevingsvisie worden opgesteld, waaruit een omgevingsplan moet voortvloeien (planvorming) en daarnaast moet het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in werking worden gesteld. Dit zorgt ervoor dat de gemeenten intensief bezig zijn met de invoering van de Omgevingswet. Er worden enkele vraagtekens geplaatst bij het in werking stellen van het DSO. Het DSO is nodig om eenvoudiger en sneller te werk te kunnen gaan.

Op dit moment moet er door de gemeenten goed worden ingespeeld op de veranderende processen, de medewerkers, stimuleren van participatie en de digitalisering. Een voorbeeld van een veranderopgave is het integraal werken binnen de gemeenten. In plaats van dat iedere afdeling zich richt op de eigen taken, gaat er met de komst van de Omgevingswet veel meer samen worden afgestemd door verschillende afdelingen voordat een initiatief beoordeeld kan worden. Dit vergt dus een andere werkwijze van medewerkers en bij enkele gemeenten ook een cultuuromslag wat betreft het integraal werken en dus meer samen oppakken.

Sommige gemeenten noemen ook de wijze van bestuurlijke besluitvorming en het politieke debat in relatie tot wijzigingen door de omgevingswet, een veranderopgave. College en raad zullen zich minder met details en specifieke vraagstukken in het kader van de ruimtelijke

---

ordening bezig hoeven houden, maar door middel van het vaststellen van een omgevingsvisie en omgevingsplan(nen) veel meer kaderstellend zijn en ruimte geven voor initiatieven.

Van gemeente tot gemeente en van onderwerp tot onderwerp verloopt de interne veranderopgave wat soepeler of juist lastiger. Wat opvalt is dat tijdig kunnen gebruiken van het DSO nog niet bij iedere gemeente even helder is en hier enige scepsis over bestaat. Tegelijkertijd spreken alle gemeenten uit dat zij te zijner tijd gaan werken met het DSO en verwachten dat VNOG daar op aansluit.

Bijkomende thema's

Omdat de Omgevingswet tot doel heeft om alle regels omtrent de ontwikkeling en beheer van het leefgebied te bundelen, zijn er naast de aspecten van ruimtelijke ordening ook andere belangrijke thema's aan de orde. Als belangrijke thema's met de komst van de Omgevingswet worden door gemeenten veel uiteenlopende onderwerpen aangehaald. De Omgevingswet is aangenomen met als doel het samenbrengen en versimpelen van regelgeving op het gebied van de ontwikkeling van de leefomgeving. Daarom hebben veel gemeenten het verhogen van de omgevingskwaliteit en de kwaliteit van de leefomgeving hoog in het vaandel staan. Dit gaat samen met het bouwen van nieuwe woningen en de keuzes omtrent natuurgebieden. Alles is erop gericht om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Het gaat gezegd niet meer om de kwantiteit, maar om de kwaliteit.

Binnen het verhogen van de kwaliteit is ook het rekening houden met de klimaatverandering, de energietransitie en daarmee het verduurzamen van initiatieven een actueel thema, waar alle gemeenten rekening mee (gaan) houden in het opstellen van hun omgevingsvisie en -plan. Dit brengt met zich mee welke eisen per gebied worden gesteld, gemeenten delen hun gebied vaak op in buitengebied en (dorps)kernen en (binnen)stedelijk gebied¹. In veel buitengebieden is ondermijnende criminaliteit ook een groot thema, terwijl in de kernen juist het economische klimaat een belangrijke pijler is, wat dus ook zijn uitwerking krijgt in het opstellen van de planvorming.

Naast de bovengenoemde belangrijke thema's in het fysieke domein, spelen binnen het sociaal domein ook veel onderwerpen die hun beslag kunnen krijgen in de planvorming. Zo werden thema's als leefbaarheid, zorg en armoedebestrijding genoemd.

Partners

Integraal werken geldt niet alleen intern, maar ook voor en met externe partijen. Verschillende partijen die met de Omgevingswet te maken hebben, dienen met elkaar af te stemmen alvorens een visie of plan kan worden vastgesteld, of een vergunning verleend.

---

¹ Al naar gelang aanwezig ervan in de betreffende gemeente

Veelgenoemd is de integrale afweging van gezondheids-, veiligheids-, en milieuaspecten. Door het bundelen van alle wetten en alle facetten die daarbij komen kijken, is de visie dat ook netwerk aan partners in een bepaalde vorm wordt samengevoegd en uitgebreid. De genoemde partners, zijn:

- VNOG
- Gemeenteraad en college van B&W
- GGD
- Provincie
- Buurgemeenten
- Omgevingsdienst
- Ondernemers
- Natuurorganisaties
- Netwerkbeheerders
- Woningcorporaties
- Politie
- Scholen
- Verenigingen (sport, wijk)
- Softwareleveranciers
- Waterschap
- Belangenbehartigers (ouderen, agrariërs, ondernemers, wijken)
- Brandweer
- LTO
- Inwoners
- Samenwerkingsverbanden

- P10 samenwerking: De P10 is het netwerk van grote plattelandsgemeenten. De 29 grootste plattelandsgemeenten van Nederland hebben veel dezelfde ambities en uitdagingen waarvoor zij zich dagelijks inzetten. In P10-verband brengen zij deze onder de aandacht van de landelijke en Europese politiek. De VNOG-gemeenten Berkelland en Bronckhorst maken onderdeel uit van dit samenwerkingsverband.

Omdat de Omgevingswet gericht is op het initiatief van en samenspraak met inwoners en organisaties, worden deze als belangrijke partner gezien in het kader van de omgevingswet. Participatie van inwoners is hierbij van groots belang, iets wat de ene gemeente gemakkelijker aangaat dan de andere. Over het algemeen worstelen gemeenten met het probleem om variatie te krijgen in de participerende inwoners. Mede door de maatregelen omtrent Covid-19, konden de standaard inspraakavonden niet altijd doorgang vinden. Hier zijn verschillende ideeën op bedacht, van het verspreiden van enquêtes, tot het gebruiken van een app om op die manier verschillende ideeën te “swipen”. Dit heeft tot positieve resultaten geleid.

Niet alleen de mening van de inwoners van een gemeente is van belang bij het opstellen van een omgevingsvisie en -plan. Ook de meningen en belangen van andere partijen moeten hierbij worden meegewogen, denk aan ondernemers, agrariërs, natuurorganisaties, etc. En hierbij gaat het niet enkel en alleen om de meningen, er moet ook samengewerkt worden in het kader van de Omgevingswet. Ook hier zijn verschillende partners bij betrokken, waarmee moet worden afgestemd. Denk hierbij aan een waterschap, provincie of de VNOG. Gemeenten vinden het belangrijk dat er sprake is van een integrale samenwerking

---

en korte lijntjes in de communicatie. Veel processen zullen straks geautomatiseerd verlopen, maar bij de initiatieven die expliciet beoordeeld moeten worden, is het van belang dat dit snel en goed gebeurt. Onder andere vanwege de kortere afhandelingstermijn (van 26 naar 8 weken). Daarom is het van belang dat de samenwerking met partners op alle aspecten van de Omgevingswet soepel verloopt. De gemeenten zijn hier welwillend in, maar hebben soms nog hun twijfels op welke manier zij hier invulling aan kunnen geven, om een goed resultaat te bereiken. Voornamelijk voor kleine gemeenten lijkt het lastig om ervoor te zorgen dat alle benodigde partners bij elkaar aan tafel komen, omdat het hier vaak ontbreekt aan capaciteit.

Rol VNOG

Binnen veiligheidsvraagstukken in het kader van de Omgevingswet wordt de VNOG gezien als overkoepelend orgaan. De gemeenten zijn van mening dat de VNOG de rol van onafhankelijk adviseur op veiligheidsvraagstukken moet hebben. Hierbij gaat het voornamelijk om complexe vraagstukken in het kader van de openbare veiligheid, waarbij een gemeente deskundig advies verlangt. Van de VNOG verwachten zij daarom ook de juiste kennis en kunde om hen daarin van advies te voorzien. Dit moet niet alleen op aanvraag van de gemeente zijn, maar de VNOG moet hier een proactieve houding in aannemen en op sommige momenten dus ook “ongevraagd” advies geven, indien nodig. De VNOG dient risicogericht te werken en in het kader van de Omgevingswet een “ja-mits” houding aan te nemen. Hoewel de “ja-mits” houding vertrekpunt is, verwachten gemeenten dat VNOG ook voet bij stuk blijft houden in haar advisering, wanneer zij de overtuiging heeft dat initiatieven een te groot veiligheidsrisico met zich meebrengen.

De gemeenten geven aan niet alleen hun wensen te willen delen, maar ook graag van de VNOG te horen wat zij de gemeenten kunnen bieden en voor welke zaken de gemeenten bij de VNOG aan kunnen kloppen. Gemeenten vinden het van belang dat er korte lijnen zijn wat betreft de communicatie en informatiedeling met de VNOG, om op die manier de samenwerking te bespoedigen. Advies van de VNOG dient een integraal veiligheidsadvies te zijn, waarbij ook eventuele andere (veiligheids)partners betrokken zijn, zoals de politie of de GHOR, om op die manier snel en integraal te kunnen handelen. De VNOG moet op die manier de rol van verbinder in de regio op zich nemen. De gemeenten verwachten dat de rol van de VNOG verandert van een controlerende en toetsende naar een meer samenwerkende ². Door op deze manier samen te werken kan er proactief op vraagstukken ingespeeld worden. Tot slot hechten alle gemeenten er waarde aan dat VNOG voorziet in een “eigen” vast aanspreekpunt.

Conclusie

---

² mogelijk ook ingegeven door de Wet kwaliteitsborging

De invoering van de Omgevingswet brengt grote veranderingen teweeg bij gemeenten. Gemeenten gaan meer werken vanuit het principe dat de kwaliteit van de leefomgeving vergroot moet worden. In plaats van een sectorale aanpak, vergt dit een meer integrale aanpak, waardoor binnen de gemeente maar ook met externe partijen een meer integrale samenwerking moet worden opgezet. Ook houdt dit een “ja-mits” benadering jegens de initiatiefnemers in. Om initiatiefnemers handvatten te bieden is participatie van groot belang. En om deze aanvragen snel en soepel te laten verlopen is een goede samenwerking met ketenpartners belangrijk, op die manier kan een aanpak die tot positieve resultaten heeft geleid, met elkaar gedeeld en verspreid worden. Om hiertoe te komen dient de VNOG haar regisserende rol te pakken, de gemeenten te ondersteunen en adviseren waar nodig en expliciet kenbaar te maken waarvoor gemeenten bij VNOG terecht kan als het gaat om visievorming, planvorming en daadwerkelijke ontwikkeling van de leefomgeving.

Aanbevelingen voor het vervolg

Op basis van de bevindingen, conclusie en diverse gehoorde aanbevelingen uit de gesprekken, hebben we dit hoofdstuk geschreven. Met de volgende aanbevelingen trachten we VNOG een vliegende start te bieden met haar eigen veranderopgave, als het gaat om samenwerken met de gemeenten binnen de omgevingswet.

Algemeen

- Richt een project in voor invoering van de omgevingswet binnen VNOG, waarbinnen 4 deelprojecten met de volgende centrale vragen geformuleerd en beantwoord kunnen worden:
  - organisatie; *welke producten en diensten biedt VNOG aan en vanuit welke organisatieonderdelen doet zij dat?*
  - mens; *wat moeten de medewerkers van VNOG dan kunnen?*
  - proces; *hoe werken we samen met de organisaties aan wie wij onze producten en diensten ter beschikking willen stellen en hoe en met wie werken we samen voor de totstandkoming ervan?*
  - middelen; *welke middelen (informatievoorzieningen, financiën en facilitaire voorzieningen) hebben we nodig om ons in deze samenwerking te ondersteunen, wat is er nodig om dat voor 1-1-2022 ingericht te hebben en wat kan later?*

Met inachtneming van:

- (bijna) Alle gemeenten werken het liefst samen met één medewerker van VNOG als aanspreekpunt voor allerlei vraagstukken en adviezen in het kader van de omgevingswet. Onze aanbeveling is dat VNOG accountmanagement invoert voor de gemeenten, ingevuld door medewerkers die in het kader van de omgevingswet gevraagd en ongevraagd de gemeenten kunnen adviseren over omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen voor (complexe) initiatieven.
- De Wet kwaliteitsborging roept, in relatie tot de omgevingswet, de te definiëren rol van VNOG daarbinnen en de huidige toezichthoudende en eventueel handhavende rol van de brandweer, alvast de nodige vragen op. Onze aanbeveling is dat VNOG haar standpunt ten aanzien van de wet kwaliteitsborging en de eigen rol daarbinnen, helder formuleert.
- Gemeenten verwachten van VNOG inhoudsdeskundige veiligheidsadviseurs. Op welke facetten van veiligheid geadviseerd (kan) worden, is voor diverse gemeenten niet altijd even duidelijk. Onze aanbeveling is dat VNOG helder maakt over welke veiligheidsaspecten VNOG kan of wil adviseren.
- Doordat de Omgevingswet uitgaat van een meer integrale samenwerking, zowel intern als extern, zien de gemeenten graag dat de VNOG als overkoepelend orgaan optreedt en de rol van verbinder in de regio pakt. Dit moet ervoor zorgen dat de partners bij de juiste personen aan tafel komen en de samenwerking met de verschillende partners voorspoedig

---

verloopt. Onze aanbeveling is dat VNOG verkent of zij deze rol wil en kan vervullen, waarbinnen expliciet gemaakt wordt wat de reikwijdte van deze rol is; betreft het een verbindende rol voor de gemeenten met *alle* regionale partners, of vervult VNOG deze rol op uitsluitend vraagstukken en expertise in het kader van de (openbare) veiligheid.

- Tot slot hebben de gemeenten behoefte aan duidelijkheid over de rol van de VNOG in het kader van de Omgevingswet. Veel gesprekspartners hadden bij VNOG nog vooral de associatie brandweer en crisisbeheersing/ rampenbestrijding. Voor welke zaken kunnen gemeenten (nog meer) bij de VNOG aankloppen en welke zaken dienen zij zelf of anders op te lossen? Onze aanbeveling is om dit voor gemeenten nader en toegankelijk uit te werken en zo breed mogelijk te (laten) communiceren binnen de gemeenten. Breder dan de initiële doelgroepen bestuurders, gemeentesecretarissen en ambtenaren OOV, waarmee VNOG op allerlei vlakken van brandweezorg en crisisbeheersing al intensief samenwerkt.

De hierboven aanbevolen accounthouder kan deze boodschap ook goed uitdragen.